שש עשרה שעורים חייב הא שלשת קבין פטור [א]תרגמה אביי במחיקתא ת״ר [א]קב לכתף אדריב לעריבה [ב]כור לספינה שלשת כורים לבורני גדולה אמר מר קב לכתף אם איתא דלא מצי ביה בר דעת הוא לשדיה אמר אביי בשחבטו לאלתר רבא אמר אפילו תימא בשלא חבטו לאלתר לא צריכא אלא לאגרא יתירא רב אשי אמר [ג]הוא סבור חולשא הוא דנקיט ליה כור לספינה שלשת כורין לבורני גדולה אמר רב פפא ש״מ סתם ספינות [ד]בת תלתין כורין למאי נפקא מינה למקח וממכר: **מתני׳** [ה]כל האומנין שומרי שכר הן [ו]וכולן שאמרו טול את שלך והבא מעות שומר חנם [ז]שמור לי ואשמור לך שומר שכר [ח]שמור לי וא״ל הנח לפני שומר חנם [ט]הלוהו על המשכון שומר שכר ר׳ יהודה אומר הלוהו מעות שומר חנם הלוהו פירות שומר שכר אבא שאול אומר [י]רשאי אדם להשכיר משכונו של עני להיות פוסק והולך עליו מפני שהוא כמשיב אבידה: **גמ׳** לימא מתניתין דלא כרבי מאיר דתניא [כ]שוכר כיצד משלם רבי מאיר אומר כשומר חנם ר׳ יהודה אומר [ב]כשומר שכר אפילו תימא רבי מאיר בההיא הנאה דקא שביק כולי עלמא ואגיר ליה לדידיה הוי עילויה שומר שכר אי הכי שוכר נמי בההיא הנאה דקא שביק כולי עלמא ומוגר ליה לדידיה הוי עילויה שומר שכר אלא אפילו תימא ר׳ מאיר בההיא הנאה דקא יהיב ליה טפי פורתא הוי עילויה שומר שכר שוכר נמי מי לא עסקי׳ דקא משוי ליה טפי פורתא אלא אפילו תימא ר״מ בההיא הנאה דתפיש ליה אאגריה דלא בעי למיעל ולמיפק אזוזי הוי עליה ש״ש איבעית אימא [ג]כדמחליף רבה בר אבוה ותני שוכר כיצד משלם ר׳ מאיר אומר כשומר שכר רבי יהודה אומר כשומר חנם: וכולן שאמרו טול את שלך והבא מעות שומר חנם: [ד]תנן התם [ל]אמר לו שואל שלח ושלחה ומתה חייב [מ]וכן בשעה שמחזירה אמר רפרם בר פפא אמר רב חסדא [נ]לא שנו אלא שהחזירה בתוך ימי שאילתה אבל לאחר ימי שאילתה פטור מתיב רב נחמן בר פפא וכולן שאמרו טול את שלך והבא מעות שומר חנם הא

שש עשרה. תוספת סאה להשוותן למשאוי החטין: **חייב.** בשביל הנפח: **הא שלשת קבין פטור.** כדרבה: **במחיקתא.** אני שמעתי שעורין שהתליעו וכן (א) בפי׳ תשובת הגאונים אבל לדידי קשיא לי מה לי התליעו ומה לי לא התליעו והרי יש כאן נפח של לתך ושלשת קבין וקתני פטור ולאביי נפח כמשאוי דהא לאו התליעו נמי שעורין קלים הם ומחייב להו אביי משום ניפחא. ונראה לי שמשא החמור לתך ומדידתן טפופות ט״ו סאין ולא מחוקות ומוקי לה אביי בט״ז מחוקות שהמחק פחות ג׳ קבין ואין כאן אלא תוספת נפח שלש קבין של לתך טפופות. טפופות לא מחוק ולא גדוש. מחוקות ריש״ש: **קב לכתף.** קב הוי תוספת לאדם הנושא בכתף וחייב המוסיף בקלקולו. מכאן אתה למד שמשא אדם בינוני שלשים קב שהן חמש סאין דתנן תוספת החמור שלשה קבין שהן חצי סאה ומשאו לתך ט״ו סאין אלמא תוספת אחד משלשים במשא הוא ואשמועינן דאם הוסיף עליו קב חייב. [ה]לקמן פריך והרי הוא בן דעת אי לא מצי ביה לשדייה אארעא: **אדריב לעריבה.** לתך הוי תוספת למשאוי ספינה קטנה: **כור.** הוי תוספת לספינה בינונית: **בשחבטו לאלתר.** לא הספיק לפרק המשא מעל כתפו עד שרבץ תחת משאו: **בת תלתין כורין.** צריכה שתהא [ו][גדולה ותהא] בכך הולכת על פני המים דהא תוספת אחד מל׳ הוא ומדקתני כור לספינה ש״מ ספינה בת שלשים: ה״ג **א״ר פפא ש״מ סתם ספינה וכו׳ למאי נ״מ למקח וממכר: מתני׳ כל האומנין.** קבלנין המקבלין עליהן לעשות המלאכה בבתיהם: **שומרי שכר.** להתחייב בגניבה ואבידה וטעמא מפרש בגמרא: **וכולן שאמרו טול את שלך.** שכבר גמרתיה ומשתולאתו הבא מעות שאיני מעכבו לתופסו על שכרי הרי הוא מעתה ש״ח: **הלוהו.** מעות על המשכון: **שומר שכר.** שכר מלוה: **הלוהו מעות שומר חנם.** דלית ליה לר׳ יהודה שכר מלוה לענין דינא: **הלוהו פירות שומר שכר.** דדרך פירות להרקיב: **מותר אדם להשכיר.** לאחרים: **משכונו של עני.** שבידו: **להיות פוסק עליו.** שכר: **והולך.** תמיד ופוחת מן החוב. ובגמרא[ז] מפרש באיזה משכון קאמר: **גמ׳ שוכר.** בהמה: **כיצד משלם.** דשומר חנם ושומר שכר ושואל כתיבי שוכר לא כתיב ומהו דין חיובו לענין גניבה ואבידה פטור או חייב: **רבי יהודה אומר כשומר שכר.** הואיל והנאתו הוא אלא אע״פ שנותן שכר פעולתו ש״ש הוא דאי לא יהיב שכר הוי שואל וחייב באונסין השתא דיהיב ליה אגרא לא הוי שואל והוי ש״ש: **ר׳ מאיר אומר כשומר חנם.** דקא יהיב אגר מלאכתו ואינו נוטל שכר על שמירתו. ואומן דמי לשוכר שלהנאת שכר אומנותו היה אצלו אבל לא שכר שמירה הוא נוטל אלא שכר פעולה: **דקא יהיב ליה טפי פורתא.** שאי אפשר לצמצם שכר קבלנות לשכר דמי פעולה שלא יטול יותר: **מי לא עסקינן דקא משוי ליה.** אוזיל[ז] משאר משכירי בהמה מי לא אמר רבי מאיר נמי דהוי שומר חנם: **משוי.** לישנא דמוזיל ומשכיר בשוה כמו (סוכה דף לד:[ח]) אשוי זביני (לעיל ד׳ נב.) ושוי לכרסיך: **ואיבעית אימא.** אי נמי דמי אומן לשוכר קא מיתוקמא מתני׳ כרבי מאיר כדמחליף וכו׳. ומהדר לאוקמא כר׳ מאיר משום דסתם משנה ר״מ: **תנן התם.** לקמן בפרק השואל (ד׳ צח:) אמר לו השואל שלח אותה לי ביד עבדך או שלוחך: **ושלחה ומתה.** כדרכה בדרך קודם שתיכנס לביתו: **חייב.** באונסים שמשעה שמסרה לשלוחו במצות השואל נתחייב השואל באונסיה. ואם לא אמר לו שלח אלא המשאיל שלחה לו כשאמר לו זה השאילני פרתך אמר לו הן ועמד ושלחה ומתה בדרך פטור: **וכן בשעה שמחזירה.** אם מסרה השואל ליד השליח להשיבה לבעלה ולא אמר המשאיל שלחה לי ביד פלוני ומתה חייב דלא קמה ברשותיה דמשאיל: **לא שנו.** שהשואל חייב בה עד שתבא ליד המשאיל: **אלא שהחזירה בתוך ימי שאילתה.** שא״ל השאילני עד זמן פלוני והחזירה בתוך הזמן דהתם אכתי לא כליא שאלה עד דאתיא ליד בעלים: **אבל לאחר ימי שאילתה פטור.** ואפילו בביתו של שואל מתה משכלו הימים אינו שואל עליה: **וכולן שאמרו וכו׳.** טעמא דגלי דעתיה שאינו חפץ להיות עוד שומר עליה: הא

תרגמה אביי במחיקתא. מה שהקשה בקונטרס לפי תשובת הגאונים נראה דלאו פירכא היא דכי אם התנה עמו להוליך ברזל או אבנים והוליך סובין או נוצה ה״נ דאם יוסיף יהא חייב: **סתם ספינה בת תלתין כורין.** משמע דתוספת אחד משלשים ואם כן מדתנא סאה לגמל משמע דמשא גמל כור וק׳ לריב״ם דבפ׳ מי שהחשיך (שבת ד׳ קנה:) אמר רב ירמיה מדפתי לדידי חזי לי ההוא טייעא דאוכלה כורא ואטעינה כורא משמע דשאר גמלים אין טוענים כל כך אלא ההוא שהיה משונה וי״ל כלפ״ה התם דאטעינה כורא למזונות אותו הדרך לבד שאר המשאוי וכן נראה דאין סברא שיוכל להאכיל לגמל אפילו ע״י אביסה כדי משאו בפעם אחת: **נימא תנן סתמא דלא כר׳ מאיר.** מדמי ליה אומן לשוכר דכי היכי דאומן הוי שומר שכר אע״פ שאינו נוטל שכר על השמירה אלא שכר טורחו ה״נ שוכר הוי כשומר שכר אף על פי שאינו נוטל שכר שמירה אלא כיון שנהנה ממנה בשכר שנותן: **דקא יהיב ליה [טפי] פורתא הוי עליה שומר שכר.** והוה מצי לאקשויי מי לא עסקינן דלא יהיב טפי פורתא אלא בלאו הכי פריך ליה שפיר: **דקא תפיס ליה אאגריה הוי שומר שכר.** וא״ת הא דתנן במתני׳ הלוהו על המשכון שומר שכר ודחיק לאשכוחי טעמא בגמ׳ דהוי שומר שכר כדשמואל או כרב יוסף לימא טעמא דבההיא הנאה דתפיס ליה אחוביה הוי שומר שכר וי״ל דהתם לא איתהני מלוה מידי דאין מרויח במה שהלוה ממה שלא היה מלוה ולא היה לו משכון וא״ת שוכר נמי בההיא הנאה דתפיס ליה אשכרו שנתן ליהוי שומר שכר וי״ל דאומן ודאי הוי שומר שכר במאי דתפיס אאגריה לפי שרוב אומנים עושין מלאכה בבית בעל הבית ואינם תופסים כלום בשכרם וזה שעושה בביתו ותפוס בכלי נהנה הרבה אבל שוכר אין לו הנאה שכל שוכרים תפוסים בדבר ששכרו דאין יכולין לעשות מלאכתן אם לא שיהא ברשותם: הא

עין משפט נר מצוה

סז א מיי׳ פ״ד מהלכות שכירות הלכה ז סמג עשין פט טוש״ע ח״מ סי׳ שח סעיף ז:
סח ב מיי׳ שם הלכה ו סמג שם טוש״ע ח״מ סי׳ שיא סעיף א:
סט ג מיי׳ שם הלכה ז סמג שם טוש״ע ח״מ סי׳ שח סעיף ז:
ע ד מיי׳ שם הלכה ו סמג שם טוש״ע ח״מ סי׳ שיא סעיף א:
עא ה ו מיי׳ שם פ״י הלכה ג סמג עשין פח טוש״ע ח״מ סי׳ שו סעיף א:
עב ז מיי׳ שם הלכה ב סמג שם טוש״ע ח״מ סי׳ שה סעיף ו:
עג ח מיי׳ שם פ״ב הלכה ח טוש״ע ח״מ סי׳ רצא סעיף ב:
עד ט מיי׳ שם פ״י הלכה א סמג עשין פט טוש״ע ח״מ סי׳ עב סעיף ב:
עה י מיי׳ פ״ג מהלכות מלוה ולוה הלכה ח סמג עשין לד טוש״ע ח״מ סי׳ עב סעיף א:
עו כ מיי׳ פ״א מהלכות שכירות הלכה ב סמג עשין פט טוש״ע ח״מ סי׳ שז סעיף א:
עז ל מיי׳ פ״ג מהלכות שאלה ופקדון הלכה א סמג עשין נב טוש״ע ח״מ סי׳ שמ סעיף ה:
עח מ נ מיי׳ שם הלכה ב טוש״ע שם סעיף ח [רב אלפס פ״ח דב״מ דף קכב]:

מסורת הש״ס

א) [שבת נב: וש״נ], ב) לקמן צג. צה: ב״ק מה: נז: שבועות מט:, ג) גם זה שם, ד) לקמן צח:, ה) ר״מ, ו) [לקמן פב.], ז) [נ״ל גביה משאר יעב״ן], ח) [ופסחים ל.], ט) ר״מ,

הגהות הב״ח

(א) רש״י ד״ה במחיקתא וכו׳ וכן פירש בתשובת הגאונים:

גליון הש״ס

רש״י ד״ה קב לכתף וכו׳ לקמן פריך. עי׳ תשובת הר״ש הלוי חא״ח סי׳ כ:

לעזי רש״י

ריש״ש [רישי״ש]. חלקות, בלתי-גדושות.

מוסף רש״י

וכן בשעה שמחזירה. אם שלח השואל ביד בנו ועבדו או שלוחו, או ביד עבדו ושלוחו של משאיל, לא יצאה מרשות של שואל עד שתבא ליד המשאיל ואם מתה בדרך חייב, אמר לו המשאיל שלחה לי או שאומר לו השואל הריני משלחה וכו׳ וא״ל המשאיל שלחו שלחה ומתה פטור (לקמן צח:).